

Apvienoto Nāciju
Organizācijas Pārīkas un
lauksaimniecības
organizācija

Starptautiskā augu
aizsardzības konvencija

FPSS Nr. 15

EN

FITOSANITĀRO PASĀKUMU STARPTAUTISKAIS STANDARTS NR. 15

Starptautiskajā tirdzniecībā izmantotā koksnes iepakojamā materiāla reglamentācija

Šī lapa ir ar nolūku atstāta neaizpildīta.

FPSS Nr. 15

Starptautiskajā tirdzniecībā izmantotā koksnes iepakojamā materiāla reglamentācija

Sagatavojis Starptautiskās augu
aizsardzības konvencijas sekretariāts
**Pieņemts 2018. gadā; publicēts
2019. gadā**

© *FAO* 2018

Šajā informatīvajā materiālā izmantotie apzīmējumi un informācijas atspoguļojums nepauž Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) viedokli attiecībā uz valstu, teritoriju, pilsētu, apgabalu vai to pārvaldes iestāžu juridisko vai attīstības statusu vai to robežām. Konkrētu uzņēmumu vai ražotāju produktu (neatkarīgi no tā, vai šie produkti ir vai nav patentēti) pieminēšana nenozīmē, ka *FAO* tos apstiprina vai iesaka, dodot tiem priekšroku salīdzinājumā ar citiem līdzīgiem produktiem, kas nav pieminēti.

Šajā informatīvajā materiālā ir pausti autora(-u) uzskati, kas var neatbilst *FAO* uzskatiem vai politikai.

© *FAO*, 2018

Dažas tiesības paturētas. Šis darbs ir pieejams saskaņā ar “Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 IGO” licenci (*CC BY-NC-SA 3.0 IGO*; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/legalcode>).

Licences noteikumi paredz, ka šo darbu var kopēt, izplatīt un pielāgot nekomerciāliem mērķiem, ja vien tas tiek precīzi citēts. Izmantojot šo darbu, nedrīkst iekļaut norādes, ka *FAO* atbalsta konkrētu organizāciju, produktus vai pakalpojumus. Nav atļauts izmantot *FAO* logotipu. Ja darbs tiek pielāgots, tam jābūt licencētam saskaņā ar to pašu licenci vai *Creative Commons* līdzvērtīgu licenci. Ja šis darbs tiek tulkots, nepieciešamajai atsaucei jāpievieno šāda atruna: “Šo tulkojumu nav sagatavojuši ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācija (*FAO*). *FAO* nav atbildīga par šā tulkojuma saturu vai precizitāti. Autentiskais izdevums ir oriģināls angļu valodā.”

Strīdi, kuri radušies saistībā ar licenci un kurus nevar atrisināt, panākot mierizlīgumu, tiks risināti, izmantojot starpniecību un šķīrējtiesu, kā aprakstīts licences 8. pantā, ja vien šeit nav noteikts citādi. Piemērojamie starpniecības noteikumi ir Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas starpniecības noteikumi <http://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules>, un jebkurš process šķīrējtiesā notiks saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautiskās tirdzniecības tiesību komisijas (*UNCITRAL*) šķīrējtiesas noteikumiem.

Trešo personu materiāli. Lietotājiem, kuri vēlas atkārtoti izmantot šajā darbā iekļautos materiālus, kas attiecināmi uz trešām personām, piemēram, tabulas, diagrammas vai attēlus, ir pienākums noskaidrot, vai šādai atkārtotai izmantošanai ir nepieciešama atļauja, un iegūt šādu atļauju no autortiesību subjekta. Jebkuru risku, ka saistībā ar šajā darbā trešām personām piederoša komponenta autortiesību pārkāpumu tiks iesniegtas pretenzijas, uzņemas tikai lietotājs.

Pārdošana, tiesības un licencēšana. *FAO* informatīvie materiāli ir pieejami *FAO* tīmekļa vietnē (www.fao.org/publications), un tos var iegādāties, rakstot uz e-pasta adresi publications-sales@fao.org. Pieprasījumi komerciālai izmantošanai jāiesniedz vietnē www.fao.org/contact-us/licence-request. Jautājumi par tiesībām un licencēšanu jāsūta uz e-pasta adresi copyright@fao.org.

FPSS pavairošanas gadījumā jānorāda, ka FPSS pašreizējās pieņemtās redakcijas ir iespējams lejupielādēt vietnē www.ippc.int.

Oficiālās atsaucēs, politikas izstrādes dokumentos vai strīdu novēršanas un izšķiršanas nolūkos var atsaukties vienīgi uz FPSS, kas publicēti vietnē <https://www.ippc.int/en/core-activities/standards-setting/ispms/#614>.

Publicēšanas vēsture

Šī nav standarta oficiāla daļa.

10.1999. *ICPM-2* pievienoja tēmu “Wood packing” [Koksnes iepakojums] (1999-001).

06.2000. *Ad hoc* ekspertu darba grupa (*EWG*) sagatavoja projekta tekstu.

02.2001. *EWG* sagatavoja projekta tekstu.

05.2001. *ISC-3* pārskatīja projekta tekstu un apstiprināja apspriešanai.

06.2001. Nosūtīts apspriešanai.

11.2001. *ISC-4* pārskatīja projekta tekstu pieņemšanai. 03.2002. *ICPM-4* pieņēma standartu.

FPSS NR. 15. 2002. “Guidelines for regulating wood packaging material in international trade” [Vadlīnijas starptautiskajā tirdzniecībā izmantotā koksnes iepakojamā materiāla reglamentēšanai]. Roma, *IPPC, FAO*.

03.2005. *TPFQ* pārskatīja 1. pielikumu “Methyl bromide fumigation schedule” [Fumigācijas ar metilbromīdu programma] (2005-011).

05.2005. Standartu komiteja (SK) pārskatīja 1. pielikumu un apstiprināja apspriešanai.

06.2005. Nosūtīts apspriešanai saskaņā ar paātrināto procesu. 11.2005. SK pārskatīja 1. pielikumu pieņemšanai.

04.2006. *CPM-1* pieņēma pārskatīto 1. pielikumu.

FPSS NR. 15. 2006. “Guidelines for regulating wood packaging material in international trade”. Roma, *IPPC, FAO*.

04.2006. *CPM-1* pievienoja tēmu “Revision of ISPM 15” [FPSS Nr. 15 pārskatīšana] (2006-036).

05.2006. SK apstiprināja specifikāciju Nr. 31 “Revision of ISPM 15”.

07.2007. Mežu karantīnas tehniskā padome (*Technical Panel on Forest Quarantine, TPFQ*) pārskatīja standartu.

05.2008. SK pārskatīja un apstiprināja apspriešanai. 06.2008. Nosūtīts apspriešanai.

11.2008. SK pārskatīja standartu pieņemšanai. 03.2009. *CPM-4* pieņēma pārskatīto standartu.

FPSS NR. 15. 2009. “Starptautiskajā tirdzniecībā izmantotā koksnes iepakojamā materiāla reglamentācija”. Roma, *IPPC, FAO*.

06.2009. *TPFQ* pārskatīja FPSS Nr. 15 1. pielikumu.

09.2010. *TPFQ* pārskatīja FPSS Nr. 15 1. pielikumu, ņemot vērā apstrādi ar dielektrisko uzsildīšanu un sulfūrilfluorīdu.

05.2011. SK pārskatīja FPSS Nr. 15 1. pielikumu, lai nodotu apspriešanai.

11.2012. SK pārskatīja standartu pieņemšanai.

03.2013. *CPM-8* pieņēma pārskatīto FPSS Nr. 15 1. pielikumu ar turpmākiem grozījumiem 2. pielikumā.

FPSS NR. 15. 1. pielikums “Apstiprinātās apstrādes metodes, kas paredzētas koksnes iepakojamam materiālam” (2013). Roma, *IPPC, FAO*.

09.2006. iesniegts “Sulfuryl fluoride fumigation of wood packaging material treatment” [Fumigācijas ar sulfūrilfluorīdu izmantošana koksnes iepakojamā materiāla apstrādē] (2007-101)

12.2006. Fitosanitārās apstrādes tehnisko ekspertu grupa (*Technical Panel on Phytosanitary Treatments, TPPT*) pārskatīja apstrādes metodi.

07.2007. *TPFQ* izskatīja pārskatīto tekstu. 12.2007. Papildus pārskatītais teksts iesniegts *TPPT*.

12.2008. Apspriešana *TPFQ*.

01.2009. *TPPT* pārskatīja apstrādes metodi.

07.2009. *TPFQ* izskatīja laboto tekstu. 07.2010. Sagatavota teksta precizētā redakcija un ieteikts to nodot SK.

-
- 09.2010. Apspriešana *TPFQ*.
- 04.2011. SK pieņemts e-lēmums.
- 05.2011. SK e-diskusija un dokumenta atgriešana *TPPT*. 07.2011. *TPPT* pārskatīja tekstu, pamatojoties uz SK piezīmēm. 10.2011. *TPPT* pārskatīja apstrādes metodi.
- 02.2012. Apspriešana *TPFQ*.
- 12.2012. *TPPT* pārskatīja apstrādes metodi.
- 06.2014. *TPPT* ieteica iesniegt apstrādes metodi SK, lai apstiprinātu tekstu apspriešanai.
- 09.2014. SK pieņēma e-lēmumu, ar kuru apstiprināja tekstu apspriešanai.
- 11.2014. SK piekrita sadalīt tēmu “Sulfuryl fluoride fumigation of wood packaging material” (2007-101) divās atsevišķās tēmās – “Sulfuryl fluoride fumigation of insects in debarked wood” [Nomizotā koksne esošo insektu fumigācija ar sulfūrilfluorīdu] (2007-101A) un “Sulfuryl fluoride fumigation of nematodes and insects in debarked wood” [Nomizotā koksne esošo nematožu un insektu fumigācija ar sulfūrilfluorīdu] (2007-101B) – un ieteica *CPM* iekļaut jaunu tēmu: “Revision of dielectric heating section” [Dielektriskās uzsildīšanas sadaļas pārskatīšana] (*FPSS Nr. 15* (Starptautiskajā tirdzniecībā izmantotā koksnes iepakojamā materiāla reglamentācija) *1. pielikums* (Apstiprinātās apstrādes metodes, kas paredzētas koksnes iepakojamam materiālam)).
- 12.2014. *TPFQ* izskatīja apstrādes metodes projektu “Sulfuryl fluoride fumigation of nematodes and insects in debarked wood” (2007-101B) iekļaušanai *FPSS Nr. 15* (2006-010A).
- 05.2015. SK pārskatīja un apstiprināja apspriešanai *FPSS Nr. 15* pārskatīšanas projektu saistībā ar tēmām 2006-010A un 2007-101B.
- 07.2015. Apspriešanās par *FPSS* projektu.
- 01.2016. *TPFQ* ierosinājumi attiecībā uz projektu dokumenta virzītājam.
- 05.2016. SK-7 lūdza *TPPT* labāk izvērtēt apstrādes metodi.
- 05.2017. SK-7.
- 07.2017. Otrā apspriešanās.
- 10.2017. Dokumenta virzītājs pārskatīja projektu, pamatojoties uz apspriešanās laikā izteiktajām piezīmēm.
- 11.2017. SK sanāksmē pārskatīja projektu un apstiprināja pieņemšanai *CPM*.
- 04.2018. *CPM-13* pieņēma pārskatītā *FPSS Nr. 15* 1. pielikumu ar turpmākiem grozījumiem 2. pielikumā.
- FPSS NR. 15. 1. pielikums** “Apstiprinātās apstrādes metodes, kas paredzētas koksnes iepakojamam materiālam” (2018). Roma, *IPPC, FAO*.
- FPSS NR. 15. 2. pielikums** “Marķējums un tā piemērošana” (2018). Roma, *IPPC, FAO*.
- 06.2015. *IPPC* sekretariāts iekļāva nelielus precizējumus un pārveidoja standartus pēc standartu izstrādes procedūras atcelšanas *CPM-10* (2015. g.).
- 06.2016. *IPPC* sekretariāts veica redakcionālu labojumu, lai 2. pielikuma pirmajā sadaļā iekļautu abreviatūru “DH”.
- 04.2017. *CPM* ierosināja nelielus precizējumus, lai izvairītos no termina “tirdzniecības partneris” lietošanas. *IPPC* sekretariāts iekļāva šos nelielos precizējumus.
- 02.2019. *IPPC* sekretariāts izlaboja kļūdu 4. diagrammā. Publicēšanas vēsture pēdējo reizi atjaunināta – 02.2019.

SATURS

Pieņemšana	9
IEVADS	9
Darbības joma.....	9
Vides deklarācija	9
Atsauces.....	9
Definīcijas.....	10
Prasību izklāsts	10
PRASĪBAS	11
1. Regulējuma pamatojums	11
2. Reglamentētais koksnes iepakojamais materiāls.....	11
2.1. Izņēmumi	11
3. Koksnes iepakojamam materiālam piemērojamie fitosanitārie pasākumi	12
3.1. Apstiprinātie fitosanitārie pasākumi	12
3.2. Jaunu vai uzlabotu apstrādes metožu apstiprināšana	13
3.3. Alternatīvas divpusējas vienošanās	13
4. NAAO pienākumi.....	13
4.1. Reglamentējoši apsvērumi	13
4.2. Marķējuma piemērošana un lietošana.....	13
4.3. Apstrādei un marķēšanai noteiktās prasības attiecībā uz atkārtoti izmantotu, labotu vai atjaunotu koksnes iepakojamo materiālu	14
4.3.1. Koksnes iepakojamā materiāla atkārtota izmantošana	14
4.3.2. Labots koksnes iepakojamais materiāls.....	14
4.3.3. Atjaunots koksnes iepakojamais materiāls	14
4.4. Tranzīts	15
4.5. Importa procedūras	15
4.6. Fitosanitārie pasākumi, kas neatbilstības gadījumā veicami ieviešanas punktā.....	15
1. PIELIKUMS Apstiprinātās apstrādes metodes, kas paredzētas koksnes iepakojamam materiālam (2018).....	16
2. PIELIKUMS Marķējums un tā piemērošana (2018).....	24
1. PIELIKUMS. Prasībām neatbilstoša koksnes iepakojamā materiāla drošu iznīcināšanas metožu piemēri	28

Pieņemšana

Šos standartus Fitosanitāro pasākumu pagaidu komisija pirmo reizi pieņēma ceturtajā sanāksmē 2002. gada martā kā dokumentu “Guidelines for regulating wood packaging material in international trade”. Fitosanitāro pasākumu komisija pieņēma 1. pielikuma labojumus pirmajā sanāksmē 2006. gada aprīlī. Pirmo pārskatīto versiju Fitosanitāro pasākumu komisija ceturtajā sanāksmē 2009. gada martā–aprīlī pieņēma kā pašreizējā standarta redakciju.

Pārskatīto 1. pielikumu un attiecīgās saistītās izmaiņas 2. pielikumā pieņēma Fitosanitāro pasākumu komisijas astotajā sanāksmē 2013. gada aprīlī un Fitosanitāro pasākumu komisijas trīspadsmitajā sanāksmē 2018. gada aprīlī.

IEVADS

Darbības joma

Šajā standartā ir aprakstīti fitosanitārie pasākumi, kurus veic, lai samazinātu karantīnas organismu ieviešanās un izplatīšanās risku, ko saista ar tāda koksnes iepakojamā materiāla apriti starptautiskajā tirdzniecībā, kas izgatavots no neapstrādātas koksnes. Šis standarts attiecas uz kravas stiprinājumu, bet neattiecas uz tādu koksnes iepakojamo materiālu, kas izgatavots no koksnes, kas apstrādāta tā, ka kaitīgo organismu tajā nav (piemēram, saplāksni).

Šajā standartā aprakstītie fitosanitārie pasākumi nav paredzēti pastāvīgai aizsardzībai pret organismiem, kas ir infekcijas ierosinātāji, vai citiem organismiem.

Vides deklarācija

Ir zināms, ka kaitīgie organismi, kuri izplatās ar koksnes iepakojamo materiālu, negatīvi ietekmē mežu fitosanitāro stāvokli un bioloģisko daudzveidību. Šī standarta īstenošana varētu būtiski samazināt kaitīgo organismu izplatību un tādējādi arī to negatīvo ietekmi. Ņemot vērā to, ka dažos gadījumos alternatīvas apstrādes metodes nav pieejams vispār vai arī tās nav pieejamas visās valstīs, vai arī nav pieejami citi atbilstoši iepakojamie materiāli, šajā standartā ir paredzēta arī apstrāde ar metilbromīdu. Ir zināms, ka metilbromīds noārda ozona slāni. Šajā saistībā ir pieņemts *IPPC* ieteikums “Replacement or reduction of the use of methyl bromide as a phytosanitary measure” [Metilbromīda aizstāšana vai izmantošanas samazināšana, veicot fitosanitāros pasākumus] (*CPM*, 2008). Tiek meklēti alternatīvi, videi labvēlīgāki apstrādes veidi.

Atsauces

Šajā standartā ir atsauce uz Fitosanitāro pasākumu starptautiskajiem standartiem (FPSS). FPSS ir pieejami starptautiskajā portālā par fitosanitārajiem jautājumiem (*IPP*) <https://www.ippc.int/core-activities/standards-setting/ispms>.

CPM. 2008. “Replacement or reduction of the use of methyl bromide as a phytosanitary measure”. *IPPC* ieteikums. “Report of the Third Session of the Commission on Phytosanitary Measures” [Fitosanitāro pasākumu komisijas trešās sanāksmes ziņojums], Roma, 2008. gada 7.–11. aprīlis, 6. papildinājums. Roma, *IPPC*, *FAO*.

IPPC. 1997. Starptautiskā augu aizsardzības konvencija. Roma, *IPPC*, *FAO*.

ISO 3166-1:2006. “Codes for the representation of names of countries and their subdivisions – Part 1” [Valstu un to administratīvi teritoriālā iedalījuma vienību nosaukumu kodi. 1. daļa:

Valstu kodi]. Ženēva, Starptautiskā standartizācijas organizācija (pieejams <https://www.iso.org/standard/39719.html>).

UNEP 2000. “Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer” [Monreālas protokols par ozona slāni noārdošām vielām]. Nairobi, Ozona sekretariāts, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programma. ISBN: 92-807-1888-6 (<https://unep.ch/ozone/pdf/Montreal-Protocol2000.pdf>).

Definīcijas

Šajā standartā izmantotās fitosanitāro terminu definīcijas ir atrodamas FPSS Nr. 5 (*Fitosanitāro terminu glosārijs*).

Prasību izklāsts

Apstiprinātie fitosanitārie pasākumi, kas būtiski samazina kaitīgo organismu ieviešanās un izplatīšanās risku saistībā ar koksnies iepakojamo materiālu, ir nomizotas koksnies (nosakot pieļaujamo mizas daudzumu) un apstiprinātu apstrādes metožu izmantošana (kas norādītas 1. pielikumā). Atzītā marķējuma (kas norādīts 2. pielikumā) izmantošana nodrošina to, ka koksnies iepakojamo materiālu, kas apstrādāts saskaņā ar apstiprinātajām metodēm, var viegli identificēt. Turpmāk ir aprakstītas apstiprinātās apstrādes metodes, marķējums un tā izmantošana.

Eksportētāju un importētāju valstu nacionālajām augu aizsardzības organizācijām (NAAO) ir noteikti konkrēti pienākumi. Apstrādi un marķēšanu veic tikai ar NAAO pilnvarojumu. Tām NAAO, kuras pilnvaro marķējuma lietošanu, jāuzrauga (vai vismaz jāauditē vai jāpārbauda) tas, kā tiek veikta apstrāde, kā koksnies iepakojuma materiāla ražotājs/apstrādes veicēji attiecīgi lieto marķējumu, ievērojot noteiktās prasības, un jāorganizē pārbaudes vai monitoringa un auditēšanas procedūras. Īpašas prasības attiecas uz labotu vai atjaunotu koksnies iepakojamo materiālu. Importētāju valstu NAAO jāatzīst apstiprinātie fitosanitārie pasākumi par pamatu, lai atļautu ievest koksnies iepakojamo materiālu valstī, neizvirzot attiecībā uz importu citas ar koksnies iepakojamo materiālu saistītas fitosanitārās prasības, un ieviešanas laikā tās drīkst pārliecināties par to, vai standartā noteiktās prasības ir ievērotas. Ja koksnies iepakojamais materiāls šī standarta prasībām neatbilst, NAAO ir arī atbildīgas par īstenotajiem pasākumiem un attiecīgos gadījumos par to, lai tiktu ziņots par neatbilstību.

PRASĪBAS

1. Regulējuma pamatojums

Koksne, kas iegūta no augošiem vai nokaltušiem kokiem, var būt invadēta ar kaitīgiem organismiem. Koksnes iepakojamais materiāls bieži tiek izgatavots no neapstrādātas koksnes, kas nav pietiekami pārstrādāta vai apstrādāta, lai iznīcinātu kaitīgos organismus, un tāpēc tas ir viens no karantīnas organismu ieviešanās un izplatīšanās ceļiem. Ir pierādīts, ka it īpaši kravas stiprinājums rada augstu karantīnas organismu ieviešanās un izplatīšanās risku. Turklāt koksnes iepakojamo materiālu bieži izmanto atkārtoti, labo un pārstrādā (kā aprakstīts 4. nodaļas 3. punktā). Koksnes iepakojamā materiāla katras vienības īsto izcelsmi ir grūti noteikt, tādējādi tās fitosanitāro stāvokli nav viegli noskaidrot. Tāpēc attiecībā uz koksnes iepakojamo materiālu bieži nav iespējams veikt parasto kaitīgo organismu riska analīzes procedūru, lai noteiktu, vai nepieciešams veikt pasākumus, un to, cik stingriem tiem jābūt. Šā iemesla dēļ šajā standartā ir aprakstīti starptautiski apstiprināti pasākumi, kurus koksnes iepakojamam materiālam var piemērot visas valstis, lai būtiski samazinātu ar šo materiālu saistīto karantīnas organismu ieviešanās un izplatīšanās risku.

2. Reglamentētais koksnes iepakojamais materiāls

Šīs vadlīnijas attiecas uz visiem tiem koksnes iepakojamā materiāla veidiem, kas var būt tādu kaitīgu organismu izplatīšanās ceļš, kuri galvenokārt apdraud augošus kokus. Tās attiecas uz tādu koksnes iepakojamo materiālu kā redeļu kastes, kastes, iepakojuma kastes, kravas stiprinājums¹, paletes, kabeļu spoles un spoles/ruļļi, kas var atrasties gandrīz jebkurā importa kravā, ietverot kravas, kurām fitosanitāro pārbaudi parasti neveic.

2.1. Izņēmumi

Turpmāk uzskaitīto priekšmetu radītais risks ir pietiekami zems, lai šī standarta prasības uz tiem neattiecinātu²:

- koksnes iepakojamais materiāls, kas pilnībā izgatavots no plāna koka (kura biezums nepārsniedz 6 mm);
- koksnes iepakojamais materiāls, kas izgatavots tikai no apstrādāta kokmateriāla, tāda kā saplāksnis, kokskaidu plātne, orientēto kokskaidu plātne vai finieris, kura izgatavošanā izmantota līme, karstums vai spiediens, vai to kombinācija;
- vīna un spirta mucas, kuras ražošanas laikā ir karsētas;
- dāvanu kastes vīnam, cigāriem un citām precēm, ja minētās kastes izgatavotas no koksnes, kura ir apstrādāta, un/vai izgatavotas tā, ka kaitīgo organismu tajās nav;
- zāģskaidas, skaidas un koku vilna;
- koka komponenti, kas pastāvīgi pievienoti pie kravas transportlīdzekļiem un konteineriem.

¹ Kokmateriālu kravas (piemēram, apaļkoku/zāģmateriālu) var būt nostiprinātas ar kravu stiprinājumiem, kas izgatavoti no tā paša veida un kvalitātes kokmateriāliem un atbilst tām pašām fitosanitārajām prasībām kā kokmateriālu krava. Šajā gadījumā kravas stiprinājumus var uzskatīt par daļu no kravas un neuzskatīt par koksnes iepakojamo materiālu saistībā ar šo standartu.

² Dāvanu kastes un mucas ne vienmēr ir izgatavotas tā, ka tajās nevar būt kaitīgu organismu, un tāpēc uz dažiem to veidiem šo standartu var attiecināt. Atbilstošos gadījumos importētājas un eksportētājas valsts NAAO var vienoties par īpašu kārtību attiecībā uz šiem preču veidiem.

3. Koksnes iepakojamam materiālam piemērojamie fitosanitārie pasākumi

Šajā standartā ir aprakstīti koksnes iepakojamam materiālam apstiprinātie fitosanitārie pasākumi (tostarp apstrāde) un noteikta kārtība, kādā apstiprināmas jaunas vai uzlabotas apstrādes metodes.

3.1. Apstiprinātie fitosanitārie pasākumi

Apstiprinātie fitosanitārie pasākumi, kas aprakstīti šajā standartā, ir fitosanitārās procedūras, tostarp apstrāde un koksnes iepakojamā materiāla marķēšana. Ja tiek izmantots marķējums, tad fitosanitārais sertifikāts nav nepieciešams, jo marķējums norāda to, ka ir veikti starptautiski apstiprinātie fitosanitārie pasākumi. Visām NAAO šie fitosanitārie pasākumi jāuzskata par pamatu tam, lai atļautu ievest koksnes iepakojamo materiālu valstī, nenosakot citas īpašas prasības. Ja tiek pieprasīti fitosanitārie pasākumi, kas ir stingrāki par šajā standartā aprakstītu apstiprinātu pasākumu, šī prasība ir tehniski jāpamato.

Apstrādes metodes, kas aprakstītas 1. pielikumā, uzskata par ļoti efektīvām attiecībā uz lielāko daļu kaitīgo organismu, kuri nodara kaitējumu augošiem kokiem un kurus saista ar starptautiskajā tirdzniecībā izmantoto koksnes iepakojamo materiālu. Līdztekus šo apstrādes metožu izmantošanai koksnes iepakojamā materiāla izgatavošanā izmanto nomizotu koksni, kas arī samazina kaitīgo organismu iespēju invadēt/inficēt augošos kokus. Šie pasākumi ir pieņemti, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

- kaitīgo organismu klāstu, uz kuriem tie spēj iedarboties;
- apstrādes efektivitāti;
- tehniskajām un/vai komerciālām iespējām.

Apstiprināta koksnes iepakojamā materiāla (tai skaitā kravas stiprinājumu) ražošanā ir trīs galvenās darbības: apstrāde, izgatavošana un marķēšana. Šīs darbības var veikt atsevišķas personas, vai arī viena un tā pati persona var veikt vairākas no šīm darbībām. Ērtības labad šajā standartā ir minēti ražotāji (tie, kas ražo koksnes iepakojamo materiālu un drīkst to marķēt, ja koksnes iepakojamais materiāls ir atbilstoši apstrādāts) un apstrādātāji (tie, kas apstrādā materiālu, izmantojot apstiprinātās metodes, un drīkst to marķēt, ja koksnes iepakojamais materiāls ir atbilstoši apstrādāts).

To koksnes iepakojamo materiālu, kam ir piemēroti attiecīgie pasākumi, identificē ar oficiālu marķējumu saskaņā ar 2. pielikumu. Šo marķējumu veido īpašs simbols, kuru izmanto kopā ar kodiem, kas norāda konkrētu valsti, atbildīgo ražotāju vai apstrādātāju un veikto apstrādi. Turpmāk visi šā marķējuma elementi ir kopīgi apzīmēti kā "marķējums". Starptautiski atzītais marķējums bez apzīmējumiem konkrētā valodā ļauj vieglāk identificēt apstrādātu koksnes iepakojamo materiālu, veicot pārbaudi pirms eksportēšanas, ieviešanas punktā vai citur. Visām NAAO 2. pielikumā minētais marķējums jāuzskata par pamatu tam, lai atļautu ievest koksnes iepakojamo materiālu valstī, nenosakot citas īpašas prasības.

Papildus materiāla apstrādei ar vienu no apstiprinātajām apstrādes metodēm, kas minēta 1. pielikumā, koksnes iepakojamā materiāla izgatavošanā jāizmanto nomizota koksne. 1. pielikumā ir norādīts pieļaujama mizas daudzums.

3.2. Jaunu vai uzlabotu apstrādes metožu apstiprināšana

Parādoties jaunai tehniskajai informācijai, esošās apstrādes metodes var no jauna pārskatīt un pārveidot, un *CPM* var pieņemt jaunas koksnes iepakojamā materiāla apstrādes metodes un/vai programmu(-as). FPSS Nr. 28 (“Phytosanitary treatments for regulated pests” [Fitosanitārā apstrāde reglamentēto kaitīgo organismu apkarošanai]) sniedz vadlīnijas par *IPPC* procedūru apstrādes metožu apstiprināšanā. Ja tiek pieņemta un šajā SFPS iekļauta jauna vai uzlabota programma koksnes iepakojamā materiāla apstrādei, tad materiāls, kas ir apstrādāts atbilstoši iepriekš apstiprinātajai metodei un/vai programmai, atkārtoti nav jāapstrādā vai jāmarķē.

3.3. Alternatīvas divpusējas vienošanās

NAAO, divpusēji vienojoties, var pieņemt pasākumus, kas ir atšķirīgi no tiem, kuri norādīti 1. pielikumā. Šādos gadījumos 2. pielikumā norādīto marķējumu izmantot nedrīkst, ja vien nav izpildītas visas šī standarta prasības.

4. NAAO pienākumi

Lai novērstu kaitīgo organismu ieviešanos un izplatīšanos, eksportētājvalstīm un importētājvalstīm, kā arī to NAAO, ir jāievēro pienākumi (kas noteikti Starptautiskās augu aizsardzības konvencijas I, IV un VII pantā). Attiecībā uz šo standartu turpmāk ir noteikti īpaši pienākumi.

4.1. Raglamentējoši apsvērumi

Apstrādi un marķēšanu (un/vai ar to saistītas sistēmas) veic tikai ar NAAO pilnvarojumu. NAAO, kas dod pilnvarojumu marķējuma lietošanai, ir pienākums nodrošināt to, ka visas apstiprinātās sistēmas, kurām ir atļauts īstenot šo standartu, atbilst visām nepieciešamajām standartā aprakstītajām prasībām un marķētais koksnes iepakojamais materiāls (vai koksne, no kuras izgatavots koksnes iepakojamais materiāls) ir apstrādāts un/vai izgatavots atbilstoši šim standartam. Pienākumi ietver:

- pilnvarojumu, reģistrāciju un akreditāciju atbilstoši vajadzībām;
- īstenoto apstrādes metožu un marķēšanas sistēmu monitoringu, lai pārlicinātos par prasību ievērošanu (plašāka informācija par saistītajiem pienākumiem ir sniegta FPSS Nr. 7 “Phytosanitary certification system” [Fitosanitārijas sertifikācijas sistēma]);
- pārbaužu veikšanu, verifikācijas procedūru izveidošanu un attiecīgā gadījumā revīzijas veikšanu (plašāka informācija ir sniegta FPSS Nr. 23 “Guidelines for inspection” [Pārbaužu vadlīnijas]).

NAAO jāpārtrauc (vai vismaz jāaudītē vai jāpārbauda) apstrādes metožu piemērošana un pēc vajadzības jādod pilnvarojums marķējuma lietošanai ievērojot noteiktās prasības. Lai marķējums neatrastos uz nepietiekami/nepareizi apstrādāta koksnes iepakojamā materiāla, apstrādei jābūt veiktai pirms marķēšanas.

4.2. Marķējuma piemērošana un lietošana

Norādītajam marķējumam, ar ko marķē atbilstoši šim standartam apstrādātu koksnes iepakojamo materiālu, jāatbilst 2. pielikumā aprakstītajām prasībām.

4.3. Apstrādei un marķēšanai noteiktās prasības attiecībā uz atkārtoti izmantotu, labotu vai atjaunotu koksnes iepakojamo materiālu

NAAO, kas pārstāv valstis, kurās atbilstoši 2. pielikumam marķētais koksnes iepakojamais materiāls tiek labots vai atjaunots, ir pienākums pārliecināties par to, vai sistēmas, kas saistītas ar šāda koksnes iepakojamā materiāla eksportu, pilnībā atbilst šim standartam.

4.3.1. Koksnes iepakojamā materiāla atkārtota izmantošana

Atbilstoši šim standartam apstrādātu un marķētu koksnes iepakojamā materiāla vienību, kura nav labota, atjaunota vai citādā veidā pārveidota, nav vēlreiz jāapstrādā vai jāmarķē visā vienības izmantošanas laikā.

4.3.2. Labots koksnes iepakojamais materiāls

Labots koksnes iepakojamais materiāls ir koksnes iepakojuma materiāls, kuram ir nomainīta ne vairāk kā aptuveni trešā daļa no tā komponentiem. NAAO jānodrošina, lai koksnes iepakojamā materiāla labošanā tiktu izmantota tikai tāda koksne, kas apstrādāta atbilstoši šim standartam, vai arī koksne, kas izgatavota vai ražota no apstrādāta kokmateriāla (kā izklāstīts 2. nodaļas 1. punktā). Ja labošanai izmanto apstrādātu koksni, katrs pievienotais komponents atsevišķi jāmarķē atbilstoši šim standartam.

Vairāku marķējumu atrašanās uz koksnes iepakojamā materiāla var apgrūtināt tā izcelsmes noteikšanu, ja tiek atrasti ar šo iepakojamo materiālu saistīti kaitīgie organismi. NAAO valstīs, kurās koksnes iepakojamais materiāls tiek labots, vēlams ierobežot dažādo marķējumu skaitu uz vienas koksnes iepakojamā materiāla vienības. Tāpēc NAAO valstīs, kurās koksnes iepakojamais materiāls tiek labots, var pieprasīt, lai iepriekšējais marķējums uz labotā iepakojama tiktu dzēsts, vienība atkārtoti apstrādāta saskaņā ar 1. pielikumu un vēlreiz marķēta saskaņā ar 2. pielikumu. Ja atkārtoto apstrādi veic ar metilbromīdu, jāņem vērā informācija, kas norādīta *IPPC* ieteikumā “Replacement or reduction of the use of methyl bromide as a phytosanitary measure” (*CPM*, 2008).

Ja ir šaubas par to, vai visi labotā koksnes iepakojamā materiāla vienības komponenti ir apstrādāti atbilstoši šim standartam, vai ja koksnes iepakojamā materiāla vienības vai tās komponentu izcelsmi ir grūti noskaidrot, tad NAAO valstīs, kurās koksnes iepakojamais materiāls tiek labots, jāpieprasa šī koksnes iepakojamā materiāla atkārtota apstrāde, iznīcināšana vai pretējā gadījumā jāliedz tam nonākt starptautiskajā tirdzniecībā kā standartam atbilstošam iepakojamam materiālam. Ja tiek veikta atkārtota apstrāde, visi iepriekšējie marķējumi pilnībā jādzēš (piemēram, pārklājot tos ar krāsu vai noslīpējot virskārtu). Pēc atkārotas apstrādes iepakojuma materiāls no jauna jāmarķē atbilstoši šim standartam.

4.3.3. Atjaunots koksnes iepakojamais materiāls

Ja ir aizstāta vairāk nekā aptuveni trešā daļa no koksnes iepakojamā materiāla vienības komponentiem, uzskata, ka attiecīgā vienība ir atjaunota. Šajā procesā vairāki komponenti var tikt apvienoti (pēc vajadzības veicot papildu mehānisko apstrādi) un pēc tam izmantoti jauna materiāla komplektēšanai. Tāpēc atjaunotam koksnes iepakojamam materiālam var būt gan jauni, gan iepriekš izmantoti komponenti.

Uz pārstrādāta koksnes iepakojamā materiāla visi iepriekšējie marķējumi pilnībā jādzēš (piemēram, pārklājot tos ar krāsu vai noslīpējot virskārtu). Atjaunots koksnes iepakojamais materiāls jāapstrādā un no jauna jāmarķē atbilstoši šim standartam.

4.4. Tranzīts

Ja kravā, kuru pārvadā tranzītā, ir šī standarta prasībām neatbilstošs koksnes iepakojamais materiāls, tad tranzīta valstu NAAO ir tiesības prasīt, lai tiktu veikti pasākumi, kas nodrošina to, lai koksnes iepakojamais materiāls neradītu nepieņemamu risku. Sīkāk izstrādātas vadlīnijas par tranzīta procedūru ir sniegtas FPSS Nr. 25 (“Consignments in transit” [Kravas tranzītā]).

4.5. Importa procedūras

Tā kā koksnes iepakojuma materiāls ir saistīts ar lielāko daļu kravām, tostarp kravām, kurām fitosanitāro pārbaudi neveic, ir svarīgi, lai NAAO sadarbotos ar tām organizācijām, kuras parasti nepārbauda importēšanai noteikto fitosanitāro prasību izpildi. Piemēram, sadarbība ar muitas struktūrām un citām iesaistītajām pusēm palīdz NAAO iegūt informāciju par to, vai kravā ir koksnes iepakojamais materiāls. Tas ir svarīgi, lai pietiekami efektīvi atklātu koksnes iepakojamā materiāla iespējamo neatbilstību prasībām.

4.6. Fitosanitārie pasākumi, kas neatbilstības gadījumā veicami ieviešanas punktā

Būtiska informācija attiecībā uz neatbilstību un ārkārtas rīcību ir sniegta FPSS Nr. 20 (“Guidelines for a phytosanitary import regulatory system” [Fitosanitārās importa reglamentācijas sistēmas vadlīnijas]) un FPSS Nr. 13 (“Guidelines for the notification of non-compliance and emergency action” [Vadlīnijas par neatbilstības paziņošanas kārtību un ārkārtas rīcību]). Ņemot vērā to, ka koksnes iepakojamo materiālu bieži izmanto atkārtoti, NAAO jāpieņem, ka atklātā neatbilstība ir radusies valstī, kurā veikta materiāla ražošana, labošana vai atjaunošana, nevis eksportētājvalstī vai tranzīta valstī.

Ja uz koksnes iepakojamā materiāla nav vajadzīgā marķējuma vai tiek atklāti kaitīgi organismi, kas liecina par to, ka apstrāde, iespējams, nav bijusi efektīva, NAAO attiecīgi jāreaģē, un vajadzības gadījumā tā var veikt ārkārtas pasākumus. To vidū var būt kravas aizturēšana uz laiku, kamēr situācija tiek risināta, un pēc tam atkarībā no vajadzības – neatbilstoša materiāla aizvešana, apstrāde³, iznīcināšana (vai cita veida droša iznīcināšana) vai nosūtīšana atpakaļ. Citi atbilstošas rīcības piemēri ir norādīti 1. papildinājumā. Attiecībā uz jebkuru veikto ārkārtas rīcību jāievēro minimālās ietekmes princips, nošķirot tirdzniecībai paredzēto kravu no koksnes iepakojamā materiāla, kuru izmanto kravas pārvadāšanai. Turklāt, ja ir jāveic ārkārtas pasākumi un NAAO izmanto metilbromīdu, jāņem vērā attiecīgie aspekti, kas minēti *IPPC* ieteikumā “Replacement or reduction of the use of methyl bromide as a phytosanitary measure” (*CPM*, 2008).

Importētājvalsts NAAO jāpaziņo eksportētājvalstij vai attiecīgi ražotājvalstij par gadījumiem, kad ir atklāti dzīvi kaitīgi organismi. Šādos gadījumos, ja uz materiāla ir vairāk nekā divi marķējumi, NAAO, pirms tās izsūta paziņojumu par neatbilstību, ir jācenšas noteikt neatbilstošā(-o) komponenta(-u) izcelsme. Vēlams, lai NAAO ziņotu par gadījumiem, kad uz iepakojama nav marķējuma vai nav ievērotas citas prasības. Ņemot vērā 4. nodaļas 3. punkta 2. apakšpunkta noteikumus, jāievēro, ka vairāku marķējumu atrašanās uz vienas koksnes iepakojamā materiāla vienības vēl neliecina par to, ka prasības ir pārkāptas.

³ Nav obligāti jāizmanto šajā standartā apstiprināta apstrādes metode.

Fitosanitāro pasākumu komisija pieņēma šo pārskatīto 1. pielikumu trīspadsmitajā sanāksmē 2018. gada aprīlī.

Šis pielikums ir šā standarta preskriptīvā daļa.

1. PIELIKUMS Apstiprinātās apstrādes metodes, kas paredzētas koksnes iepakojamam materiālam (2018)

Apstiprinātās apstrādes metodes var piemērot attiecībā uz koksnes iepakojamā materiāla vienībām vai koksnes gabaliem, no kuriem paredzēts izgatavot koksnes iepakojamo materiālu.

Nomizotas koksnes izmantošana

Neatkarīgi no tā, kādu apstrādi piemēro, koksnes iepakojamam materiālam jābūt izgatavotam no nomizotas koksnes. Šis standarts nosaka to, ka uz koksnes var saglabāties jebkāds daudzums atsevišķi un vizuāli skaidri nošķirami mazi mizas gabali, kuru:

- platums ir mazāks par 3 cm (neatkarīgi no garuma) vai
- platums ir lielāks par 3 cm, ja katra atsevišķā mizas gabala virsmas laukums nepārsniedz 50 kvadrācentimetrus.

Ja apstrādi veic ar metilbromīdu un sulfūrilfluorīdu, miza ir jānoņem pirms apstrādes, jo mizas saglabāšana uz koksnes var ietekmēt apstrādes efektivitāti. Veicot termisko apstrādi, mizu var noņemt pirms vai pēc apstrādes. Ja noteikta veida termiskai apstrādei (piemēram, dielektriskajai uzsildīšanai) ir norādīts izmēru ierobežojums, mērījumā ir jāiekļauj arī miza.

Termiskā apstrāde

Lai iegūtu vajadzīgos parametrus, iespējams izmantot dažādus enerģijas avotus vai procesus. Piemēram, parasto sildīšanu ar tvaiku, mākslīgo žāvēšanu, ķīmisko impregnēšanu ar siltuma radītu spiedienu un dielektrisko uzsildīšanu (mikroviļņus, radioviļņus) var uzskatīt par termisko apstrādi, ja tās atbilst šajā standartā norādītajiem termiskās apstrādes parametriem.

NAAO jānodrošina, ka apstrādes veicēji monitorē apstrādes temperatūru vietā, kas, iespējams, būs visaukstākā, proti, tā būs vieta, kur nepieciešams visilgākais laiks, lai koksnē sasniegtu mērķa temperatūru, un tādējādi nodrošinātu, ka mērķa temperatūra tiek uzturēta apstrādes laikā visā apstrādājamās koksnes partijā. Vieta, kurā koksnes gabals ir visaukstākais, var atšķirties atkarībā no izmantotā enerģijas avota vai procesa, mitruma satura un sākotnējā temperatūras sadalījuma koksnē.

Ja par siltuma avotu izmanto dielektrisko uzsildīšanu, apstrādes laikā koksnes visaukstākā daļa parasti ir virsma. Dažās situācijās (piemēram, ja dielektrisko uzsildīšanu izmanto liela izmēra koksnē, kas ir sasalusi, un līdz brīdim, kad koksnē ir atkausēta) koksnes iekšiene var būt visaukstākā daļa.

Termiskā apstrāde, izmantojot parasto tvaiku vai žāvēšanu karstuma kamerā (markējumā izmantotais apstrādes kods – HT)

Ja izmanto parasto karstuma kameras tehnoloģiju, pamatprasība ir nodrošināt, ka visā koksnes šķērsgrīzumā (tostarp koksnes iekšienē) vismaz 30 minūtes tiek uzturēta temperatūra, kas nav zemāka par 56 °C.

Šo temperatūru var izmērīt, ievietojot temperatūras devējus koksnē iekšienē. Alternatīvi, izmantojot mākslīgās žāvēšanas karstuma kameras vai citas termiskās apstrādes kameras, apstrādes programmas var izstrādāt, pamatojoties uz apstrādes testu sērijām, kuru laikā karstuma kamerā mēra temperatūru dažādās koksnē iekšienes vietās korelācijā ar kameras gaisa temperatūru, ņemot vērā koksnē mitruma saturu un citus būtiskus parametrus (piemēram, koksnē veidu un biežumu, gaisa plūsmas intensitāti un mitrumu). Testu sērijām jāparāda, ka visā koksnē šķēsgriezumā vismaz 30 minūtes tiek uzturēta temperatūra, kas nav zemāka par 56 °C.

Apstrādes programmas ir jānosaka vai jāapstiprina NAAO.

Apstrādes veicēji jāapstiprina NAAO. NAAO jāņem vērā šādi faktori, kurus var būt nepieciešams nodrošināt, lai karstuma kamera atbilstu apstrādes prasībām:

- karstuma kamera ir hermetizēta, un tai ir laba siltumizolācija, tostarp grīdas siltumizolācija;
- karstuma kamera ir veidota tā, lai nodrošinātu vienmērīgu gaisa plūsmu ap koksnē krautni un cauri tai. Apstrādājamo koksnē iekrauj kamerā tā, lai nodrošinātu pietiekamu gaisa plūsmu ap koksnē krautni un cauri tai;
- deflektorus kameras zonā un starplikas koksnē krautnē izmanto pēc vajadzības, lai nodrošinātu pietiekamu gaisa plūsmu;
- ventilatorus izmanto gaisa cirkulācijas nodrošināšanai apstrādes laikā, un šo ventilatoru radītā gaisa plūsma ir pietiekama, lai nepieciešamajā laikā uzturētu koksnē iekšienes temperatūru noteiktajā līmenī;
- attiecībā uz katru kravu nosaka visaugstāko vietu kamerā un novieto tur temperatūras devējus – vai nu koksnē, vai pašā kamerā;
- ja apstrādes monitoringu īsteno, ievietojot koksnē temperatūras devējus, ieteicams izmantot vismaz divus temperatūras devējus. Šiem temperatūras devējiem jābūt piemērotiem temperatūras mērīšanai koksnē iekšienē. Vairāku temperatūras devēju izmantošana ļauj apstrādes procesa laikā konstatēt jebkuru temperatūras devēja kļūmi. Temperatūras devējus ievieto vismaz 30 cm no koksnē gabala gala un iespiež koksnē centrā. Īsākiem dēļiem vai palešu blokiem temperatūras devējus ievieto arī koksnē gabalā ar vislielākajiem izmēriem, tā, lai nodrošinātu temperatūras mērīšanu koksnē iekšienē. Temperatūras devēju ievietošanai izurbtos caurumus koksnē hermetizē ar atbilstošu materiālu, lai nepieļautu konvekcijas vai kondukcijas izraisītus temperatūras mērījumu traucējumus. Īpaša uzmanība jāpievērš ārējo avotu ietekmei uz koksnē, piemēram, naglām vai metāla starplikām, kas var izraisīt nepareizus mērījumu rezultātus;
- ja apstrādes programmas pamatā ir kameras gaisa temperatūras monitorings un šo programmu izmanto dažādas koksnē (piemēram, noteiktu veidu un izmēru) apstrādei, ņem vērā apstrādājamās koksnē veidu, mitruma saturu un biežumu. Lai saskaņā ar apstrādes programmām monitorētu gaisa temperatūru kamerā, kurā apstrādā koksnē iepakojumu, ieteicams izmantot vismaz divus temperatūras devējus;
- ja apstrādes laikā kamerā tiek regulāri mainīts gaisa plūsmas virziens, var būt nepieciešams lielāks temperatūras devēju skaits, ņemot vērā, ka var mainīties visaugstākā punkta atrašanās vieta;
- temperatūras devējus un datu reģistrācijas kontrolierīces kalibrē saskaņā ar ražotāja norādījumiem NAAO noteiktajā biežumā;
- temperatūru monitorē un reģistrē katras apstrādes laikā, lai nodrošinātu, ka noteiktā minimālā temperatūra tiek uzturēta nepieciešamajā laika periodā. Ja netiek uzturēta minimālā temperatūra, jāveic korektīvi pasākumi, lai nodrošinātu, ka visa koksnē tiek apstrādāta atbilstoši termiskās apstrādes prasībām (30 minūtes 56 °C temperatūrā);

piemēram, atkārtoti palaiž apstrādes programmu vai pagarina apstrādes laiku un, ja nepieciešams, paaugstina temperatūru; apstrādes periodā temperatūras rādījumu nolasīšanas biežums ir pietiekams, lai nodrošinātu, ka ir iespējams konstatēt kļūmes apstrādē;

- apstrādes veicējs revīzijas vajadzībām NAAO noteiktajā laikposmā saglabā pierakstus par termisko apstrādi un kalibrēšanu.

Termiskā apstrāde, izmantojot dielektrisko uzsildīšanu (marķējumā izmantotais apstrādes kods – *DH*)

Ja izmanto dielektrisko uzsildīšanu (mikroviļņus vai radioviļņus), koksnes iepakojamais materiāls termiski jāapstrādā tā, lai visā koksnes šķērsgriezumā (tostarp uz tās virsmas) vienu minūti uzturētu vismaz 60 °C temperatūru. Apstrādes veicējiem, kas izmanto dielektrisko uzsildīšanu, jāpārlicinās, ka viņu programmās tiek uzturēti noteiktie apstrādes parametri (ņemot vērā koksnes mitruma saturu, tās izmēru un blīvumu, kā arī mikroviļņu vai radioviļņu biežumu).

Apstrādes programmas ir jānosaka vai jāapstiprina NAAO.

Apstrādes veicēji jāapstiprina NAAO. NAAO jāņem vērā šādi faktori, kurus var būt nepieciešams nodrošināt, lai dielektriskās uzsildīšanas kamera atbilstu apstrādes prasībām:

- Neatkarīgi no tā, vai dielektrisko uzsildīšanu veic kā periodisku procesu vai nepārtrauktu (konveijera) procesu, apstrādes procesā monitorē to koksnes daļu, kur temperatūra, visticamāk, būs viszemākā (parasti uz virsmas), lai nodrošinātu mērķa temperatūras uzturēšanu. Temperatūras mērīšanai ieteicams izmantot vismaz divus temperatūras devējus, lai varētu konstatēt jebkuru temperatūras devēja kļūmi;
- apstrādes veicējs sākotnēji ir apstiprinājis, ka koksnes temperatūra visā koksnes šķērsgriezumā (tostarp uz tās virsmas) vienu minūti sasniegs vai pārsniegs 60 °C temperatūru;
- koksnei, kuras biezums pārsniedz 5 cm, dielektriskajā uzsildīšanā ar 2,45 GHz frekvenci ir nepieciešama divvirzienu plūsma vai vairāki viļņvadi mikroviļņu enerģijas padevei, lai nodrošinātu uzsildīšanas vienmērīgumu;
- temperatūras devējus un datu reģistrācijas kontrolierīces kalibrē saskaņā ar ražotāja norādījumiem NAAO noteiktajā biežumā;
- apstrādes veicējs revīzijas vajadzībām NAAO noteiktajā laikposmā saglabā pierakstus par termisko apstrādi un kalibrēšanu.

Apstrāde ar metilbromīdu (marķējumā izmantotais apstrādes kods – *MB*)

NAAO tiek aicinātas veicināt šajā standartā apstiprināto alternatīvo apstrādes metožu izmantošanu⁴. Izmantojot metilbromīdu, jāņem vērā *CPM* ieteikums par metilbromīda aizstāšanu vai izmantošanas samazināšanu, veicot fitosanitāros pasākumus (*CPM*, 2008).

Ar metilbromīdu nedrīkst apstrādāt koksnes iepakojamo materiālu, kas satur koksnes gabalu, kura šķērsgriezums pārsniedz 20 cm tā mazākajā izmērā.

Koksnes iepakojamā materiāla fumigācija ar metilbromīdu jāveic saskaņā ar NAAO noteiktu

⁴ *IPPC* līgumslēdzējām pusēm var būt pienākumi saistībā ar Monreālas protokolu par ozona slāni noārdošām vielām (*UNEP*, 2000).

vai apstiprinātu programmu, kas nodrošina viszemāko produkta koncentrāciju laika vienībā⁵ (*CT*) 24 stundu laikā temperatūrā, kas norādīta 1. tabulā, nepārsniedzot šajā tabulā norādīto atlieku koncentrāciju. Šāda *CT* jāpanāk visā koksnes šķērsgrīzumā, tostarp koksnes iekšienē, lai gan koncentrāciju mēra apkārtējā gaisā. Minimālā koksnes un tās apkārtējās vides temperatūra nedrīkst būt zemāka par 10 °C, un apstrādes laikam jābūt vismaz 24 stundām. Gāzes koncentrācijas monitorings jāveic ne retāk kā 2, 4 un 24 stundas pēc apstrādes sākuma. Ja apstrādi veic ilgāk un zemākā koncentrācijā, tad, fumigāciju beidzot, jāveic papildu gāzes koncentrācijas mērījumi.

Ja *CT* netiek sasniegta 24 stundu laikā, jāveic korektīvi pasākumi, lai nodrošinātu *CT* sasniegšanu; piemēram, atkārtoti palaiž apstrādes programmu vai pagarina apstrādes laiku ne ilgāk kā par divām stundām, nepievienojot vairāk metilbromīda, lai sasniegtu nepieciešamo *CT* (skatīt 1. tabulas zemsvītras piezīmi).

⁵ Šajā standartā metilbromīda un sulfūrilfluorīda apstrādei izmantojamā *CT* atbilst attiecīgajā koncentrācijā (g/m³) esošā produkta kopējam daudzumam laikā (h), kamēr ilgst apstrāde.

1. tabula. Minimālā nepieciešamā *CT* koksnes iepakojamā materiāla fumigācijai ar metilbromīdu, kas ilgst 24 stundas

Temperatūra (°C)	Minimālā nepieciešamā <i>CT</i> (g·h/m ³) 24 h laikā	Minimālā koncentrācija (g/m ³) pēc 24 h [#]
21,0 vai augstāka	650	24
16,0–20,9	800	28
10,0–15,9	900	32

Ja minimālā galīgā koncentrācija netiek sasniegta pēc 24 stundām, ir pieļaujama koncentrācijas novirze ~5 % apmērā ar nosacījumu, ka apstrādes beigās tiek pievienots papildu apstrādes laiks, lai sasniegtu noteikto *CT*.

2. tabulā ir redzams piemērs programmai, kuru var izmantot 2. tabulā norādīto prasību sasniegšanai.

2. tabula. Piemērs apstrādes programmai, kurā tiek sasniegta minimālā vielas koncentrācija laikā, kas vajadzīga koksnes iepakojamā materiāla apstrādei ar metilbromīdu (ja ir augsta absorbcija vai noplūde, tad sākotnējai devai jābūt augstākai).

Temperatūra (°C)	Deva (g/m ³)	Minimālā koncentrācija (g/m ³) pēc		
		2 h	4 h	24 h
21,0 vai augstāka	48	36	31	24
16,0–20,9	56	42	36	28
10,0–15,9	64	48	42	32

Apstrādes veicēji jāapstiprina NAAO. NAAO jāņem vērā šādi faktori, kurus var būt nepieciešams nodrošināt, lai metilbromīda fumigācija atbilstu apstrādes prasībām:

- tajā fumigācijas fāzē, kurā gāze tiek izkliedēta, lai panāktu vienmērīgumu, pēc vajadzības izmanto ventilatorus, kurus novieto tā, lai nodrošinātu, ka fumigants ātri un efektīvi izplatās visā fumigācijas kamerā (vēlams stundas laikā pēc fumigācijas sākšanas);
- fumigācijas kameru nepiekrāj vairāk kā par 80 % no tās tilpuma;
- fumigācijas kamera ir hermetizēta un, cik vien iespējams, nodrošināta pret gāzes izplūdi. Ja fumigācija jāveic zem pārsegumiem, tiem jābūt izgatavotiem no gāzu necaurlaidīga materiāla, atbilstoši hermetizētiem šuvēs un grīdas līmenī;
- grīda fumigācijas vietā ir fumiganta necaurlaidīga; ja nav, tā jānoklāj ar gāzu necaurlaidīgām loksnes;
- ieteicams metilbromīdu piemērot, izmantojot iztvaicētāju (“karstā veidā”), lai fumigants pirms nonākšanas fumigācijas kamerā kļūtu pilnīgi gaistošs;
- ar metilbromīdu neapstrādā koksnes iepakojamā materiāla krautnes, kuru šķērsriezums pārsniedz 20 cm to mazākajā izmērā. Tāpēc koksnes iepakojamā materiāla krautnēm var būt nepieciešami separatori, lai nodrošinātu atbilstošu metilbromīda cirkulāciju un nonākšanu koksnē;
- metilbromīda koncentrāciju gaisa tilpumā vienmēr mēra vietā, kas atrodas vistālāk no gāzes ievadīšanas punkta, kā arī citās vietās visā kamerā (piemēram, priekšpusē apakšējā daļā, centra vidū un aizmugures augšpusē), lai pārlicinātos, ka gāze ir sadalīta vienmērīgi. Apstrādes laiku neapņēma, kamēr nav sasniegta vienmērīga izkliede;
- aprēķinot metilbromīda devu, kompensē gāzu maisījumu (piemēram, 2 % hlorpikrīna)

klātbūtni, lai nodrošinātu metilbromīda kopējā daudzuma atbilstību vajadzīgajai dozas jaudai;

- nosakot sākotnējās devas un veicot procedūras pēc produkta apstrādes, ņem vērā iespējamo metilbromīda absorbciju apstrādātajā koksnes iepakojamā materiālā vai līdzīgos produktos (piemēram, polistirola kastēs);
- metilbromīda devu aprēķina, ņemot vērā izmērīto vai paredzamo produkta vai apkārtējā gaisa temperatūru (izvēloties zemāko no tām) tieši pirms apstrādes vai tās laikā;
- fumigācijai paredzēto koksnes iepakojamo materiālu nedrīkst tīt fumigantu necaurļaidīgos materiālos, nedz arī pārklāt ar tiem;
- temperatūras un gāzes koncentrācijas devējus un datu reģistrācijas kontrolierīces kalibrē saskaņā ar ražotāja norādījumiem NAAO noteiktajā biežumā;
- apstrādes veicējs revīzijas vajadzībām NAAO noteiktajā laikposmā saglabā pierakstus par apstrādi ar metilbromīdu un kalibrēšanu.

Apstrāde ar sulfūrilfluorīdu (marķējumā izmantotais apstrādes kods – SF)

Ar sulfūrilfluorīdu nedrīkst apstrādāt koksnes iepakojamo materiālu, kas satur koksnes gabalu, kura šķērsriezums pārsniedz 20 cm tā mazākajā izmērā. Koksnes iepakojamo materiālu, kura mitruma saturs pārsniedz 75 % (sausis stāvoklis), nedrīkst apstrādāt ar sulfūrilfluorīdu.

Koksnes iepakojamā materiāla fumigācija ar sulfūrilfluorīdu jāveic saskaņā ar NAAO noteiktu vai apstiprinātu programmu, kas nodrošina viszemāko CT^5 24 vai 48 stundu laikā mērķvērtības temperatūrā, kas norādīta 3. tabulā, nepārsniedzot šajā tabulā norādīto atlieku koncentrāciju. Šāda CT jāpanāk visā koksnes šķērsriezumā, tostarp koksnes iekšienē, lai gan koncentrāciju mēra apkārtējā gaisā. Ja netiek sasniegta minimālā galīgā koncentrācija, var atļaut nedaudz palielināt apstrādes laiku (ne vairāk kā par divām stundām), lai sasniegtu nepieciešamo CT . Koksnes minimālā temperatūra nedrīkst būt zemāka par 20 °C, un minimālais apstrādes laiks nedrīkst būt īsāks par 3. tabulā katrai temperatūrai norādīto laiku. Gāzes koncentrācijas monitorings jāveic ne retāk kā 2, 4, 24 stundas un, ja nepieciešams, 48 stundas pēc apstrādes sākuma. Ja apstrādi veic ilgāk un zemākā koncentrācijā, tad, fumigāciju beidzot, jāveic papildu gāzes koncentrācijas mērījumi.

Ja CT netiek sasniegta vienā 24 vai 48 stundu laikposmā (pat ja ir sasniegta minimālā galīgā koncentrācija), jāveic korektīvi pasākumi. Apstrādes laiku var pagarināt ne vairāk kā par divām stundām, nepievienojot vairāk sulfūrilfluorīda, vai arī apstrādes programmu var palaist atkārtoti.

3. tabula. Minimālā nepieciešamā CT koksnes iepakojamā materiāla fumigācijai ar sulfūrilfluorīdu, kas ilgst 24 vai 48 stundas

Temperatūra (°C)	Minimālā nepieciešamā CT ($g \cdot h/m^3$)	Minimālā galīgā koncentrācija (g/m^3) [†]
30 vai augstāka 24 h laikā	1400	41
20 vai augstāka 48 h laikā	3000	29

Ja minimālā galīgā koncentrācija netiek sasniegta pēc 24 vai 48 stundām pēc apstrādes beigām, ir pieļaujama koncentrācijas novirze ~5 % apmērā ar nosacījumu, ka apstrādes beigās tiek pievienots papildu apstrādes laiks, lai sasniegtu noteikto CT .

4. tabulā ir redzams piemērs programmai, kuru var izmantot 2. tabulā norādīto prasību sasniegšanai.

4. tabula. Piemērs apstrādes programmai, kurā tiek sasniegta minimālā *CT*, kas nepieciešama koksnes iepakojamā materiāla apstrādei ar sulfūrilfluorīdu (ja ir augsta absorbcija vai noplūde, tad sākotnējai devai jābūt augstākai).

Temperatūra (°C)	Minimālā nepieciešamā <i>CT</i> (g·h/m ³)	Deva (g/m ³)	Minimālā koncentrācija (g/m ³) pēc						
			0,5 h	2 h	4 h	12 h	24 h	36 h	48 h
30 vai augstāka	1400	82	87	78	73	58	41	n/a	n/a
20 vai augstāka	3000	120	124	112	104	82	58	41	29

n/a, nav attiecināms

Apstrādes veicēji jāapstiprina NAAO. NAAO jāņem vērā šādi faktori, kurus var būt nepieciešams nodrošināt, lai sulfūrilfluorīda fumigācija atbilstu apstrādes prasībām:

- tajā fumigācijas fāzē, kurā gāze tiek izkliedēta, lai panāktu vienmērīgumu, pēc vajadzības izmanto ventilatorus, kurus novieto tā, lai nodrošinātu, ka fumigants ātri un efektīvi izplatās visā fumigācijas kamerā (vēlams stundas laikā pēc fumigācijas sākšanas);
- fumigācijas kameru nepiekrāj vairāk kā par 80 % no tās tilpuma;
- fumigācijas kamera ir hermetizēta un, cik vien iespējams, nodrošināta pret gāzes izplūdi. Ja fumigācija jāveic zem pārsegumiem, tiem jābūt izgatavotiem no gāzu necaurlaidīga materiāla, atbilstoši hermetizētiem šuvēs un grīdas līmenī;
- grīda fumigācijas vietā ir vai nu fumiganta necaurlaidīga, vai tā jānoklāj ar gāzu necaurlaidīgām loksniņām;
- starp koksnes krautnēm ne retāk kā ik pēc 20 cm izvietoj separatorus, lai nodrošinātu atbilstošu sulfūrilfluorīda cirkulāciju un nonākšanu koksnē;
- aprēķinot sulfūrilfluorīda devu, kompensē gāzu maisījumu (piemēram, oglekļa dioksīda) klātbūtni, lai nodrošinātu, ka piemērotais tīra fumiganta kopējais daudzums atbilst standartā noteiktajām prasībām;
- sulfūrilfluorīda koncentrāciju gaisa tilpumā vienmēr mēra vietā, kas atrodas vistālāk no gāzes ievadīšanas punkta, kā arī citās vietās visā kamerā (piemēram, priekšpusē apakšējā daļā, centra vidū un aizmugures augšpusē), lai pārlicinātos, ka gāze ir sadalīta vienmērīgi. Apstrādes laiku neapņēma, kamēr nav sasniegta vienmērīga izkliede;
- nosakot sākotnējās devas un veicot procedūras pēc produkta apstrādes, ņem vērā iespējamo sulfūrilfluorīda absorbciju apstrādātajā koksnes iepakojamā materiālā vai līdzīgos produktos;
- sulfūrilfluorīda devu aprēķina, ņemot vērā izmērīto produkta vai apkārtējās vides temperatūru (izvēloties zemāko no tām), un produkta temperatūra visā apstrādes laikā nedrīkst būt zemāka par 20 °C (tostarp koksnes iekšienē);
- fumigācijai paredzēto koksnes iepakojamo materiālu nedrīkst tīt fumigantu necaurlaidīgos materiālos, nedz arī pārklāt ar tiem;
- temperatūras un gāzes koncentrācijas devējus un datu reģistrācijas kontrolierīces kalibrē saskaņā ar ražotāja norādījumiem NAAO noteiktajā biežumā. Sulfūrilfluorīda koncentrācijas mērīšanai izmantotos instrumentus var ietekmēt augstums, ūdens tvaiki, oglekļa dioksīds vai temperatūra. Šie instrumenti ir jākalibrē īpaši sulfūrilfluorīda izmantošanai;
- apstrādes veicējs revīzijas vajadzībām NAAO noteiktajā laikposmā saglabā pierakstus par apstrādi ar sulfūrilfluorīdu un kalibrēšanu;
- personālam, kas veic fumigācijas apstrādi, jāievēro marķējumā norādītās prasības attiecībā uz sulfūrilfluorīda lietošanu.

Alternatīvu apstrādes metožu pieņemšana un apstiprināto apstrādes programmu pārskatīšana

Parādoties jaunai tehniskajai informācijai, esošās apstrādes metodes var no jauna pārskatīt un pārveidot, un *CPM* var pieņemt alternatīvas metodes vai jaunu programmu koksnes iepakojamā materiāla apstrādei. Ja tiek pieņemta un šajā FPSS standartā iekļauta jauna vai uzlabota programma koksnes iepakojamā materiāla apstrādei, tad materiāls, kas ir apstrādāts atbilstoši iepriekš apstiprinātajai metodei un/vai programmai, atkārtoti nav jāapstrādā vai jāmarķē.

Fitosanitāro pasākumu komisija pieņēma šo pārskatīto 2. pielikumu trīspadsmitajā sanāksmē 2018. gada aprīlī.

Pielikums ir šā standarta preskriptīvā daļa.

2. PIELIKUMS Marķējums un tā piemērošana (2018)

Marķējumu, kas norāda, ka koksnes iepakojamā materiāla fitosanitārā apstrāde ir veikta atbilstoši šim standartam⁶, veido šādi obligātie elementi:

- simbols,
- valsts kods,
- ražotāja/apstrādātāja kods,
- apstrādes kods, kurā izmantota atbilstošā 1. pielikumā norādītā abreviatūra (*HT*, *DH*, *MB* vai *SF*).

Simbols

Simbola formai (kas saskaņā ar valsts, reģionālo vai starptautisko kārtību var būt reģistrēta vai nu kā tirdzniecības zīme, vai kā sertifikācijas/kolektīvs/garantijas marķējums) pēc iespējas jāatgādina zīme, kas redzama turpmākajos piemēros, un tai jāatrodas pa kreisi no citiem elementiem.

Valsts kods

Valsts kodam jābūt Starptautiskās Standartizācijas organizācijas (ISO) divu burtu valsts kodam (kas piemērā attēlots kā “XX”). Tam jābūt ar defisi nodalītam no koda, kas apzīmē ražotāju/apstrādātāju.

Ražotāja/apstrādes veicēja kods

Ražotāja/apstrādes veicēja kods ir unikāls kods, kuru NAAO piešķir koksnes iepakojamā materiāla ražotājam vai apstrādes veicējam, kas vienībai, par kuru citādā ziņā ir atbildīga NAAO, uzliek marķējumus, kuri garantē atbilstoši apstrādātas un pareizi marķētas koksnes izmantošanu (piemēros attēlots kā “000”). Ciparu un/vai burtu skaitu un secību nosaka NAAO.

Apstrādes kods

Apstrādes kods ir 1. pielikumā norādītais saīsinājums, kas apzīmē veikto apstiprināto pasākumu, un piemēros tas ir norādīts kā “YY”. Apstrādes kodam jāatrodas pēc valsts un ražotāja/apstrādātāja kodu kombinācijas. Tam jāatrodas atsevišķā rindā no valsts koda un ražotāja/apstrādātāja koda vai arī jābūt atdalītam ar defisi tad, ja tas atrodas vienā rindā ar citiem kodiem.

Apstrādes kods	Apstrādes veids
<i>HT</i>	Termiskā apstrāde
<i>DH</i>	Dielektriskā uzsildīšana
<i>MB</i>	Metilbromīds

⁶ Importa gadījumā valstīm jāpieņem iepriekš ražots koksnes iepakojamais materiāls, uz kura ir marķējums, kas atbilst iepriekšējām šī standarta redakcijām.

Marķējuma piemērošana

Marķējums var atšķirties pēc izmēra, izmantotā fonta un novietojuma, bet tam jābūt pietiekami lielam, lai inspektori to varētu saskatīt un salasīt ar neapbruņotu aci. Marķējumam jābūt taisnstūrveida vai kvadrātveida, un tam jāatrodas rāmī, kur simbolu no koda elementiem atdala vertikāla līnija. Lai atvieglotu trafaretu izmantošanu, atsevišķās vietās uz rāmja, vertikālās līnijas un citiem marķējuma elementiem var būt pārrāvumi.

Rāmī, kas aptver marķējumu, nedrīkst būt nekādas citas informācijas. Ja marķējuma aizsardzībai valsts līmenī uzskata par vajadzīgu izmantot papildu zīmes (piemēram, ražotāja tirdzniecības zīmes, pilnvarotās iestādes logotipu), tad šādu informāciju var izvietot līdzās marķējumam, bet ārpus marķējuma robežas.

Marķējumam jābūt

- salasāmam,
- noturīgam un nepārvietojamam,
- novietotam vietā, kas koksnes iepakojamā materiāla lietošanās laikā ir redzama, vēlams vismaz koksnes iepakojamā materiāla vienības divās pretējās pusēs.

Marķējums nedrīkst būt zīmēts ar roku.

Jāizvairās izmantot sarkanu vai oranžu krāsu, jo šīs krāsas izmanto bīstamo preču marķēšanai.

Ja vienā koksnes iepakojamā materiāla vienībā ir apvienoti vairāki komponenti, iegūto salikto vienību marķēšanas vajadzībām uzskata par vienu vienību. Uz salikta koksnes iepakojamā materiāla, kuru veido gan apstrādāta koksne, gan pārstrādāta koksne (ja pārstrādātajam komponentam nav vajadzīga apstrāde), marķējumu vēlams izvietot uz pārstrādātās koksnes komponenta, lai nodrošinātu to, ka marķējums ir redzamā vietā un pietiekami liels. Šī marķēšanas metode attiecas tikai uz salikta iepakojamā materiāla atsevišķām vienībām un nevis uz pagaidu vajadzībām nokomplektēta koksnes iepakojamā materiāla marķēšanu.

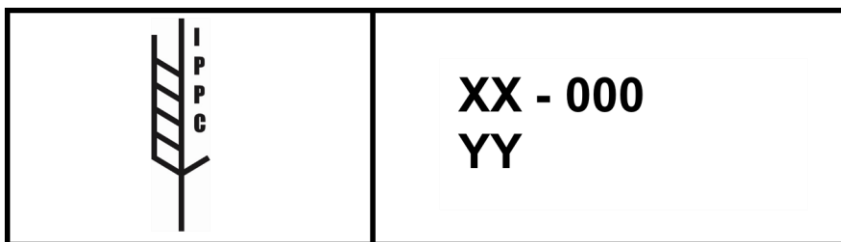
Īpaša uzmanība jāpievērš tam, lai marķējums būtu salasāms uz kravas stiprinājuma, jo apstrādātā koksne, kuru izmanto kravas stiprināšanai, pirms iekraušanas vai pārvadāšanas var nebūt sazāģēta attiecīgā garuma gabalos. Svarīgi, lai nosūtītāji nodrošinātu to, ka visu preču nostiprināšanai un balstīšanai izmantotie stiprinājumi ir apstrādāti un uz tiem atrodas pielikumā aprakstītais marķējums, un marķējums ir skaidrs un salasāms. Kravas stiprināšanai nedrīkst izmantot mazus koksnes gabalus, uz kuriem nav visu vajadzīgo marķējuma elementu. Marķējumu uz kravas stiprinājuma var izvietot vienā no šiem veidiem:

- koksni, kuru paredzēts izmantot kravas stiprinājumiem, marķē visā garumā ar ļoti maziem intervāliem (ievērojam: ja koksni pēc tam sazāģē nelielos gabalos izmantošanai kravas stiprinājumam, jāievēro, lai uz izmantotā kravas stiprinājuma atrastos vesels marķējums);
- apstrādātam kravas stiprinājuma gabalam pēc nozāģēšanas var uzlikt papildu marķējumu redzamā vietā, ja vien kravas nosūtītājs ir pilnvarots saskaņā ar 4. nodaļu.

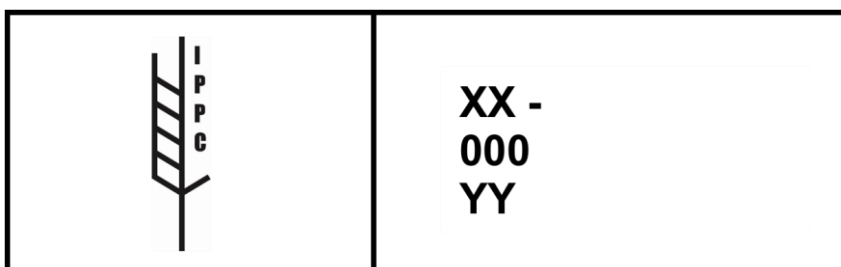
Turpmākajos piemēros ir ilustrēti daži pieļaujami varianti elementu izkārtojumam marķējumā, kuru izmanto, lai apliecinātu, ka attiecīgi apzīmētais koksnes iepakojamais materiāls ir apstrādāts ar apstiprinātu metodi. Atšķirības simbolā nav pieļaujamas. Atšķirības marķējuma

elementu izkārtojumā pieļauj tad, ja tās atbilst šajā pielikumā norādītajām prasībām.

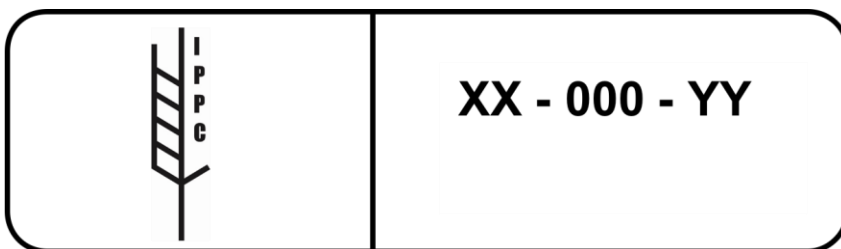
1. piemērs

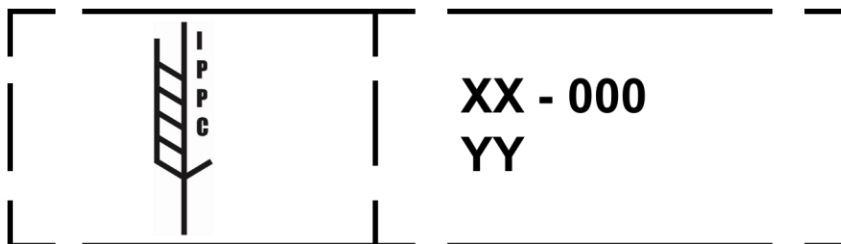
2. piemērs

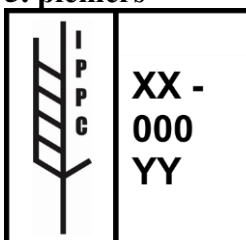
3. piemērs (Piemērs potenciālam marķējumam rāmī ar noapaļotiem stūriem.)

4. piemērs. (Piemērs potenciālam marķējumam, kuru uzliek ar trafaretu; atsevišķās vietās uz rāmja, vertikālās līnijas un citiem marķējuma elementiem var būt pārrāvumi.)

5. piemērs

6. piemērs

	XX – 000 - YY
---	---------------

Šis pielikums ir paredzēts tikai atsaucēm un nav standarta preskriptīvā daļa.

1. PIELIKUMS. Prasībām neatbilstoša koksnis iepakojamā materiāla drošu iznīcināšanas metožu piemēri

Prasībām neatbilstoša koksnis iepakojamā materiāla droša iznīcināšana ir riska pārvaldības iespēja, kuru importētājvalsts NAAO var izmantot tajos gadījumos, kad ārkārtas rīcību vai nu nevar, vai nav vēlams veikt. Prasībām neatbilstoša koksnis iepakojamā materiāla drošai iznīcināšanai ir ieteicams izmantot turpmāk minētās metodes:

- 1) sadedzināšanu, ja tā ir atļauta;
- 2) aprakšanu dziļumā tādās vietās, kuras apstiprinājušas attiecīgās iestādes (ievēribai: aprakšanas dziļums var būt atkarīgs no klimatiskajiem apstākļiem un atklātā kaitīgā organisma, bet ieteicamais dziļums ir vismaz 2 metri. Materiāls jānosedz tūlīt pēc aprakšanas, un tam jāpaliek apraktam arī turpmāk. Jāievēro, ka aprakšana dziļumā nav piemērots veids, kā atbrīvoties no koksnis, kuru ir skāruši termīti vai slimības izraisītāji, kas bojā saknes.);
- 3) pārstrādi (ievēribai: pārstrādi šķeldā drīkst izmantot, *tikai* apvienojot to ar cita veida pārstrādi, ko importētājvalsts NAAO ir apstiprinājusi attiecīgo kaitīgo organismu iznīcināšanai, piemēram, orientēto kokskaidu plātnes ražošanu.);
- 4) citas NAAO apstiprinātās metodes, kas ir tikpat efektīvas attiecīgo kaitīgo organismu iznīcināšanai;
- 5) atbilstošos gadījumos – nosūtīšanu atpakaļ uz eksportētājvalsti.

Lai pēc iespējas samazinātu kaitīgo organismu ieviešanās un izplatīšanas risku, vajadzības gadījumā bez kavēšanas jāizmanto drošas iznīcināšanas metodes.

IPPC

Starptautiskā augu aizsardzības konvencija (*IPPC*) ir starptautiska vienošanās par augu veselību, kuras mērķis ir aizsargāt audzētos un savvaļas augus, novēršot kaitīgo organismu ieviešanu un izplatību. Starptautiskā ceļošana un tirdzniecība ir intensīvāka nekā jebkad iepriekš. Cilvēkiem un precēm ceļojot pa pasauli, līdzīgi ceļo arī organismi, kas rada risku augiem.

Organizācija

- ◆ *IPPC* ir vairāk nekā 180 līgumslēdzējpusēs.
- ◆ Katrai līgumslēdzējpusēi ir sava nacionālā augu aizsardzības organizācija (NAAO) un oficiāla *IPPC* kontaktpersona.
- ◆ Lai valstīs veicinātu *IPPC* īstenošanu, darbojas deviņas reģionālās augu aizsardzības organizācijas (RAAO).
- ◆ *IPPC* sadarbojas ar attiecīgajām starptautiskajām organizācijām, lai palīdzētu uzlabot reģionu un valstu kapacitāti.
- ◆ ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācija (*FAO*) nodrošina sekretariāta pakalpojumus.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija

IPPC sekretariāts

Viale delle Terme di Caracalla, 00153 Roma, Itālija

Tālr.: +39 06 5705 4812

E-pasts: ippc@fao.org | Tīmeklī: www.ippc.int